

KOVO 11-AJAI KRAŠTOTYRININKŲ PROJEKTAS

Šiaulių jaunųjų turistų centro kraštotyrininkai minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną parengė projektą „Kokia graži mano Lietuva“. Jį įgyvendino kartu su kitų miesto ugdymo įstaigų mokiniais, mokytojais ir svečiais, Lietuvos tremtinių sąjungos Šiaulių filialo nariais Valerija Jokubauskiene, Klemensu Arlingevičiumi, fotomenininku Eduardu Manovu, dalyvavusiais baigiamajame renginyje Šiaulių jaunųjų turistų centre. Buvo pristatyta fotomenininko tremtinio Eduardo Manovo fotografijų paroda „Lietuva tremtinio akimis“.

Parodos autorius papasakojo, kodėl jam tokia graži Lietuva. Iš Lietuvos buvo išstremtas į tolimą ir nesvetingą Tadžikiją, kur vien smėlis ir tolumoje snieguoti kalnai, nematė žalumos. Po daugelio metų grįžo į Lietuvą ir stebėjosi, kad viskas žalia, kad tiek daug ežerų. Dabar fotografuoja gražiausius Lietuvos vaizdus, nuotraukas siunčia į įvairias pasaulio šalis kur gyvena lietuviai.

Parodos pristatyme dalyvavo Šiaulių Simono Daukanto gimnazijos moksleiviai, kurie paskaitė novelių iš Eduardo kūrybos. Skambant fleitos muzikai pateikė jo atsiminimų iš tolimos tremties Tadžikijoje.

Vėliau, prie seno TSRS žemėlapiu, svečiai prisiminė tremtį, papasakojo apie savo vaikystę. Ant žemėlapiu lipino vėliavėles tose vietose, kur buvo išstremti. Moksleiviai klausėsi labai atidžiai. Įsiminė, kaip Eduardas būdamas tremtyje maudėsi kartu su varanais. Svečias taip vaizdžiai nupasakojo, kad, rodos, visi pamatėme varano nasrus. Valerija Jokubauskienė prisiminė pavasario potvynius Sajanų kalnuose. Kai trobelė iki kelių prisipildydavo polaidžio vandens, šeima išsikeldavo aukščiau į kalnus kol baigdavosi pavasario polaidis. Klemensas Arlingevičius buvo 16-metis politinis kalnys, nuteistas 25 metams lagerio. Papasakojo apie savo veiklą, už kurią buvo nuteistas. Tai brangi gyvosios istorijos pamoka vaikams. Jaunųjų turistų centro direktoriaus pavaduotoja Genutė Beleckaitė prisiminė 1990-ųjų kovą, kai JTC orientacininkų grupė, jau po Nepriklausomybės atstatymo, nuvyko į Užkarpatę ir kaip buvo sutikti, pasveikinti, pavaišinti. Lietuviai buvo gerbiami, kad neišsigando ir atstatė savo valstybės nepriklausomybę.

Toliau mokiniai tęsė projektą „Kokia graži MANO Lietuva“. Vaikai turėjo nupiešti patį gražiausią Lietuvos kampelį, turėjo pagalvoti kuo jiems graži Lietuva. Vieni tapė guašu, kiti pieštukais, kreidelėmis ar flomasteriais. Daugumai vaikų gražiausia močiutės sodyba kaime. Daug piešinių su Baltijos jūros vaizdu, Rėkyvos ar Bubių ežerais, Naisių muziejumi, Kelmės kriokliais ir kitomis vietovėmis. Gražiausi piešiniai bus eksponuoti JTC galerijoje.

Aptarimo metu paaiškėjo, kad Centre dirba tremtinių ir tremtinių vaikų. Tremtinė, mokytoja Marija prisiminė, kaip Alzamajuje nenorėjo eiti į medinę mokyklą, o prašėsi į didelę mūrinę. Mergaitės noras išsipildė, bet už tai tėvas turėjo veltui, po darbo taisyti mokyklos duris, suolus ir kita.

Projekto dalyviai padėkojo Eduardui Manovui, LPKTS Šiaulių filialo pirmininkei Valerija Jokubauskienei ir Klemensui Arlingevičiui pravedusiems gyvosios istorijos pamoką ir kartu su moksleiviais ir mokytojais prasmingai ir įdomiai paminėjusiais Kovo 11-ąją, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną.

Stanislava Staškuvienė, projekto koordinatore.